

Plan urządzenia lasu (PUL), uproszczony plan urządzenia lasu (UPUL) dla lasów będących w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) oraz UPUL dla lasów komunalnych - sporządzanie, weryfikacja, zatwierdzanie, kontrola sądowa – porównanie przepisów

Lp.	Element zmiany	Stan obecny („jak jest”)	Projektowana zmiana („jak będzie”)
1.	Art. 6 – słowniczek ustawowy	Zakres definicji w art. 6 kończy się na pkt 11. Część terminów używanych w ustawie (np. etaty użytków, pozyskanie drewna) nie była dotąd ustawowo zdefiniowana; brak pojęcia „lasów komunalnych”.	Dodano pkt 12-15 wprowadzając definicje etatu mięszszościowego użytków rębnych, etatu powierzchniowego użytków przedrębnych, pozyskania drewna i lasów komunalnych.
2.	Art. 7 ust. 1a – zakaz pozyskiwania bez PUL	Brak przepisu zabraniającego pozyskania drewna bez zatwierdzonego PUL lub UPUL – luka prawna.	Pozyskiwanie drewna bez PUL lub UPUL, albo niezgodnie z nimi – zakazane, chyba że ustawa stanowi inaczej.
3.	Art. 7 ust. 3 – uzgodnienia z konserwatorem	Uzgodnienia z konserwatorem zabytków wymagane wyłącznie dla zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru.	Rozszerzenie – uzgodnienie z konserwatorem wymagane dla wszystkich form ochrony zabytków (rejestr, ewidencje).
4.			
5.			
6.			
7. (4-6)	Projektowane art. 7a-7c tworzą nową procedurę administracyjną, która wypełnia lukę występującą w przypadku braku zatwierdzonego planu urządzenia lasu (PUL/UPUL) lub zawieszenia jego wykonalności. Przewidują elastyczne i kontrolowane środowiskowo mechanizmy zgody na ograniczone działania gospodarcze, z udziałem organów ochrony przyrody - przewidziano prawo organizacji ekologicznych do wniesienia skargi do sądu administracyjnego. Rozwiązanie dotyczy lasów Skarbu Państwa, ZWRSP i komunalnych.		
8.	Art. 18 ust. 4 pkt 2 – analiza gospodarki leśnej w minionym okresie	Plan urządzenia lasu musi zawierać analizę gospodarki leśnej za okres miniony, co uniemożliwia jego zatwierdzenie przed końcem obowiązywania poprzedniego planu.	Analiza gospodarki leśnej za okres miniony nie będzie elementem planu – zostanie przedstawiona osobno po zakończeniu obowiązywania planu (projektowany art. 23b), co umożliwi wcześniejsze zatwierdzenie nowego planu.
9.	Art. 18a – obowiązek uzyskania opinii przy sporządzaniu projektu PUL	Brak ustawowego obowiązku uzyskiwania opinii od podmiotów zewnętrznych przy sporządzaniu projektu planu urządzenia lasu. Uzyskuje się opinię RDOŚ wyłącznie dla PUL podlegających strategicznej ocenie oddziaływania na środowiska na podstawie odrębnych przepisów.	Wprowadzenie obowiązku uzyskania opinii od ściśle wskazanych w ustawie podmiotów, w tym: regionalnych zarządów gospodarki wodnej Wód Polskich, rad gmin, dyrektorów parków krajobrazowych lub zespołów parków krajobrazowych, organów wojskowych (w przypadkach określonych ustawą), dyrektorów urzędów morskich (dla lasów w pasie nadbrzeżnym) oraz wojewódzkich konserwatorów zabytków. Brak opinii w terminie 2 miesięcy uznawany jest za brak zastrzeżeń.

Lp.	Element zmiany	Stan obecny („jak jest”)	Projektowana zmiana („jak będzie”)
10.	Art. 18b – obowiązek uzgodnienia projektu PUL z RDOŚ	Regionalny dyrektor ochrony środowiska opiniuje PUL wyłącznie w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na zasadach które określa ustawa ooś.	Projekt wprowadza obowiązek uzgodnienia projektu planu urządzenia lasu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w drodze postanowienia. Uzgodnienie ma charakter wiążący, a jego odmowa może nastąpić wyłącznie w przypadkach wyraźnie określonych w ustawie, takich jak zagrożenie dla przyrody lub niespełnienie wymogów wynikających z przepisów o ocenach oddziaływania na środowisko. Niewydanie postanowienia w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku traktowane jest jako uzgodnienie planu. Na postanowienie w sprawie uzgodnienia lub jego odmowy przysługuje zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W obu przypadkach możliwa jest także skarga do sądu administracyjnego.
11.	Art. 18c – wprowadzenie obowiązku zapewnienia partycypacji społecznej przy sporządzaniu planów urządzenia lasu	Udział społeczeństwa w opracowywaniu planów urządzenia lasu nie jest wymagany przepisami ustawy o lasach. Jest realizowany jedynie w przypadku planów podlegających strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (zgodnie z ustawą ooś) lub na podstawie wewnętrznych regulacji Lasów Państwowych.	Projektowana zmiana wprowadza obowiązek zapewnienia partycypacji społecznej przy sporządzaniu projektu planu urządzenia lasu na poziomie ustawowym. Właściciel lasu, z wyłączeniem osób fizycznych będących użytkownikami wieczystymi lasów Skarbu Państwa, będzie zobowiązany do poinformowania o rozpoczęciu prac nad planem poprzez umieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej (jeżeli jest do tego zobowiązany), ogłoszenie jej w sposób przyjęty w danej miejscowości lub w siedzibie, publikację w prasie drukowanej lub elektronicznej, a także na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych, o ile są prowadzone. Po upublicznieniu informacji każdy będzie mógł w terminie 21 dni zgłosić opinie, postulaty i wnioski dotyczące gospodarki leśnej. Następnie właściciel lasu wyłoży projekt planu do publicznego wglądu albo zamieści go w Biuletynie Informacji Publicznej, a nie wcześniej niż po 7 dniach zorganizuje spotkanie z zainteresowanymi w celu omówienia dokumentu. Konieczne będzie również poinformowanie o wyłożeniu planu, terminie spotkania oraz zasadach składania uwag, które będzie można przekazać pisemnie lub elektronicznie, w terminie nie krótszym niż 21 dni od dnia spotkania. Z przebiegu partycypacji sporządzany będzie raport zawierający podsumowanie działań, zestawienie zgłoszonych opinii i uwag wraz z odpowiedziami. W przypadku dużej liczby zgłoszeń dopuszczalne będzie ich zbiorcze omówienie. W przypadku osób fizycznych będących użytkownikami wieczystymi lasów Skarbu Państwa obowiązki informacyjne i organizacyjne ograniczono. Projekt planu będzie przekazywany do nadleśniczego, który wyłoży go w siedzibie nadleśnictwa i zamieści w Biuletynie Informacji Publicznej. Osoby te mogą powierzyć realizację obowiązków związanych z partycypacją społeczną wykonawcy planu.

Lp.	Element zmiany	Stan obecny („jak jest”)	Projektowana zmiana („jak będzie”)
12.	Art. 18d – wyłączenie stosowania przepisów o partycypacji społecznej w określonych przypadkach	Przepisy ustawy o lasach nie przewidują obowiązku zapewnienia partycypacji społecznej przy sporządzaniu planów urządzenia lasu, więc nie istnieją również regulacje dotyczące wyjątków od tego obowiązku.	Projektowana regulacja przewiduje dwa wyjątki od obowiązku zapewnienia partycypacji społecznej przy sporządzaniu planów urządzenia lasu. Po pierwsze, przepisów art. 18c nie stosuje się do planów opracowywanych dla lasów położonych na terenach zamkniętych w rozumieniu ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne, czyli terenach o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. Po drugie, wyłączone są lasy o powierzchni mniejszej niż 10 hektarów, będące w użytkowaniu wieczystym, jeżeli plany urządzenia tych lasów nie podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.
13.	Art. 18e – odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących planów urządzenia lasu do uproszczonych planów dla lasów Zasobu WRSR	Brak przepisów nakazujących stosowanie procedur dotyczących uzgadniania, partycypacji społecznej i wyjątków (art. 18a–18d) do uproszczonych planów urządzenia lasu sporządzanych dla lasów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.	Projektowana zmiana przewiduje odpowiednie stosowanie przepisów art. 18a–18d do uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Oznacza to, że również przy sporządzaniu takich planów wymagane będzie uzyskanie opinii wskazanych instytucji, uzgodnienie z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz przeprowadzenie partycypacji społecznej – z uwzględnieniem wyjątków i ograniczeń przewidzianych w art. 18c i 18d. Przez plan urządzenia lasu należy w tym przypadku rozumieć uproszczony plan urządzenia lasu.
14.	Art. 19 ust. 4 – rozszerzenie wyłączenia z obowiązku prowadzenia gospodarki leśnej na podstawie planu urządzenia lasu	Z obowiązku sporządzania planu urządzenia lasu wyłączone są jedynie lasy rozdrobione do 10 ha wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa – zadania dla nich określa nadleśniczy na podstawie inwentaryzacji stanu lasów.	Projekt przewiduje wyłączenie także lasów stanowiących własność Skarbu Państwa o powierzchni mniejszej niż 10 ha, które pozostają w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych. Dla takich lasów zadania z zakresu gospodarki leśnej również będzie określał nadleśniczy w oparciu o inwentaryzację stanu lasu, bez konieczności sporządzania planu urządzenia lasu.
15.	Art. 19c – wprowadzenie obowiązku składania oświadczenia przez wykonawcę planu urządzenia lasu	Brak podstawy prawnej umożliwiającej weryfikację przez zlecającego ani przez ministra właściwego do spraw środowiska, czy przedsiębiorca wykonujący plan posiada wymagane kwalifikacje oraz odpowiednie wyposażenie techniczne.	Przedsiębiorca wykonujący plan urządzenia lasu będzie zobowiązany do złożenia pisemnego oświadczenia o spełnieniu wymagań technicznych i kadrowych określonych w przepisach wykonawczych. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia i zawiera stosowną klauzulę. Oświadczenie przekazywane jest podmiotowi zlecającemu sporządzenie planu.

Lp.	Element zmiany	Stan obecny („jak jest”)	Projektowana zmiana („jak będzie”)
16.	Art. 21b – wprowadzenie formalnej procedury zatwierdzania planu urządzenia lasu i uproszczonego planu dla ZWRSP	Obowiązujące przepisy ustawy o lasach nie przewidują procedury zatwierdzania planu urządzenia lasu przez ministra właściwego do spraw środowiska..	Projektowana zmiana polega na dodaniu nowego art. 21b, który wprowadza procedurę administracyjną zatwierdzania planów urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa oraz uproszczonych planów dla lasów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan w drodze decyzji administracyjnej na wniosek właściciela lasu, złożony co najmniej trzy miesiące przed końcem obowiązywania dotychczasowego planu. Do wniosku obowiązkowo załącza się projekt planu urządzenia lasu, prognozę oddziaływania na środowisko oraz pisemne podsumowanie, jeżeli projekt podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, uzgodnienia i opinie dotyczące projektu planu, raport z przebiegu partycypacji społecznej, oświadczenie wykonawcy projektu o spełnieniu wymagań technicznych i kadrowych oraz inne dokumenty, jeśli są wymagane przepisami odrębnymi. Minister zamieszcza wniosek wraz z załącznikami w Biuletynie Informacji Publicznej. Stroną postępowania jest wyłącznie właściciel lasu, a w postępowaniu nie stosuje się przepisów art. 31 KPA, co oznacza, że organizacje społeczne nie mogą występować z żądaniem dopuszczenia do udziału w postępowaniu na prawach strony. Projekt przewiduje jednak, że organizacje ekologiczne, które prowadzą działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub przyrody przez co najmniej 12 miesięcy przed datą zamieszczenia wniosku w BIP, oraz reprezentatywne organizacje pracodawców mogą w terminie 21 dni od daty publikacji wniosku wnosić uwagi i wnioski do projektu planu urządzenia lasu. Minister może przekazać wniesione uwagi właścicielowi lasu do zajęcia stanowiska, a następnie rozpatruje je i sporządza raport z ich zestawieniem i odniesieniem się do każdej z nich. Raport publikowany jest w BIP i dołączany do akt sprawy. Jeśli projekt planu jest niezgodny z prawem, nie realizuje celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej lub ochrony przyrody, zawiera istotne błędy, wykracza poza dopuszczalny zakres albo z oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może znacząco szkodzić obszarom Natura 2000, a brak jest podstaw do jego realizacji, minister wzywa właściciela do uzupełnienia lub zmiany projektu, wyznaczając co najmniej 7 dni, pod rygorem odmowy zatwierdzenia. Decyzja zapada w ciągu 3 miesięcy od złożenia wniosku, a plan stanowi załącznik do decyzji i jest publikowany w BIP. Minister obligatoryjnie odmawia zatwierdzenia, jeśli projekt narusza przepisy, zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, przepisy o partycypacji społecznej, przepisy wykonawcze, zawiera istotne błędy lub zagraża obszarom Natura 2000. Może też odmówić zatwierdzenia w przypadku negatywnej opinii: regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGWWP, dyrektor parku krajobrazowego, rady gminy, organu wojskowego, dyrektora urzędu morskiego czy wojewódzkiego konserwatora zabytków. Decyzja w sprawie zatwierdzenia PUL minister zamieszcza na BIP. Przepisy te stosuje się również do uproszczonych planów dla lasów ZWRSP.

Lp.	Element zmiany	Stan obecny („jak jest”)	Projektowana zmiana („jak będzie”)
17.	Art. 22a – zatwierdzanie uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów komunalnych.	Nie ma wyodrębnionej regulacji dotyczącej zatwierdzania uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów komunalnych. Obecnie art. 22 ust. 2 ogólnie stanowi, że starosta zatwierdza uproszczony plan urządzenia lasu po uzyskaniu opinii nadleśniczego – dotyczy to wszystkich lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.	Starosta zatwierdza uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów komunalnych w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek właściciela lasu. Projekt planu musi być zaopiniowany przez nadleśniczego i uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Wniosek i dokumenty zamieszczane są w BIP, a organizacje ekologiczne i reprezentatywne organizacje pracodawców mogą wносить uwagi. Po ich rozpatrzeniu starosta może zatwierdzić plan, wezwać do jego uzupełnienia lub odmówić zatwierdzenia.
18.	Art. 22b – zatwierdzanie planu urządzenia lasu i uproszczonego planu dla ZWRSP przez ministra	Brak regulacji dotyczącej trybu i formy zatwierdzania planu urządzenia lasu przez ministra. Ustawa nie określała, czy zatwierdzenie następuje w drodze decyzji administracyjnej ani kto może składać skargę na takie rozstrzygnięcie.	Decyzja ministra w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu dla lasów ZWRSP jest decyzją ostateczną. Skargę do sądu administracyjnego mogą wnieść organizacje ekologiczne oraz reprezentatywne organizacje pracodawców, nawet jeśli nie brały wcześniej udziału w postępowaniu. Termin do wniesienia skargi liczony jest od dnia zamieszczenia informacji o decyzji w BIP. Regulacja ta wdraża wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z 2 marca 2021 r. w sprawie C-432/21, który potwierdził prawo organizacji ekologicznych do skutecznej sądowej kontroli planów urządzenia lasu w kontekście konwencji z Aarhus i prawa unijnego.
19.	Art. 22c – zatwierdzanie uproszczonego planu dla lasów komunalnych przez starostę	Obowiązujące przepisy nie przewidują osobnej regulacji dotyczącej charakteru decyzji starosty zatwierdzającej uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów komunalnych, ani kręgu podmiotów uprawnionych do złożenia skargi.	Decyzja administracyjna starosty zatwierdzająca uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów komunalnych będzie ostateczna. Skargę do sądu administracyjnego mogą wnieść organizacje ekologiczne oraz reprezentatywne organizacje pracodawców, nawet jeśli nie zgłaszały uwag w toku postępowania. Informacja o wniesieniu skargi zamieszczana będzie w BIP. Sprawiedliwości UE z 2 marca 2021 r. w sprawie C-432/21, który potwierdził prawo organizacji ekologicznych do skutecznej sądowej kontroli uproszczonych planów urządzenia lasu w kontekście konwencji z Aarhus i prawa unijnego.
20.	Art. 23 – zmiana planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu (aneksy)	Zmiana planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu może być dokonana aneksem, z zastrzeżeniem niektórych przypadków (np. zwiększenia pozyskania drewna po kłęsce żywotowej). Przepisy nie określają procedury zatwierdzania aneksu – odsyłają jedynie do art. 22.	Zachowano zasadę, że zmiana planu może być dokonana aneksem, ale określono szczegółowe procedury. Do aneksu planu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące procedury sporządzania i zatwierdzania planu – w tym uzgodnienia, udział społeczeństwa, decyzję administracyjną, tryb odwoławczy. Osobno określono, jakie przepisy stosuje się do aneksów dla planów: głównych, dla ZWRSP oraz dla lasów komunalnych. Ujednolicono tym samym reżim proceduralny dla aneksowania wszystkich typów planów urządzenia lasu.
21.	Art. 23a – informacja roczna z wykonania planu urządzenia lasu	Nie istnieje obowiązek systematycznego przedstawiania radom gmin informacji o realizacji planów urządzenia lasu, co ogranicza lokalny nadzór i partycypację.	Nadleśniczy lub osoba upoważniona przedstawia do 30 czerwca każdego roku radzie gminy informację z wykonania planu urządzenia lasu na jej terenie w poprzednim roku. Rada może przeprowadzić debatę nad przedstawioną informacją. Przewodniczący rady informuje o debacie co najmniej 7 dni wcześniej. Przepis ma na celu zwiększenie transparentności i partycypacji społecznej w gospodarce leśnej.

Lp.	Element zmiany	Stan obecny („jak jest”)	Projektowana zmiana („jak będzie”)
22.	Art. 23b – analiza wykonania planu po zakończeniu jego obowiązywania	Analiza wykonania planu urządzenia lasu stanowiła część nowego planu. Nie funkcjonował obowiązek niezależnego złożenia analizy po zakończeniu planu.	Właściciel lasu Skarbu Państwa będzie zobowiązany do złożenia ministrowi środowiska analizy gospodarki leśnej prowadzonej na podstawie planu – w terminie 6 miesięcy od zakończenia okresu obowiązywania planu. Analiza zawiera informacje o sposobie i stopniu wykonania zadań określonych w planie. Ma to umożliwić skuteczniejszy nadzór i ocenę realizacji celów gospodarki leśnej.
23.			